

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Інститут педагогіки і психології

" Затверджено "

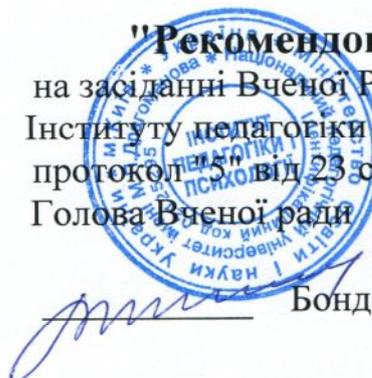
на засіданні Приймальної комісії
НПУ імені М.П. Драгоманова
Протокол № " 3 " від 11 січня 2012 р.
Голова Приймальної комісії

Андрущенко В.П.

" Рекомендовано "

на засіданні Вченої Ради
Інституту педагогіки та психології
протокол " 5 " від 23 січня 2012 р.
Голова Вченої ради

Бондар В.І.

**Програма
вступного фахового випробування**

для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст»
на базі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр»

*напря́м підготовки 0101 «Початкова освіта»
спеціальність 7.01010201 «Початкова освіта»*

Київ - 2012

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Становлення України як самостійно держави, її національне відродження та перехід до ринкових відносин кардинально впливають на роль спеціалістів з вищою освітою. Особливе місце серед них посідають майбутні педагоги як високо компетентні і всебічно освічені фахівці, рівень підготовки яких повинен забезпечити соціально-педагогічні потреби суспільства в умовах реалізації «Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті».

Побудова національної системи освіти в Україні передбачає новий підхід до професійної підготовки майбутніх кадрів, спрямований на подолання кризи в освіті, яка виявляється, передусім, у невідповідності знань студентів запитам особистості, суспільним потребам і світовим стандартам, у знеціненні соціального престижу освіченості та інтелектуальної діяльності. Основним критерієм роботи навчального закладу є рівень підготовленості випускників, раціональне поєднання їх теоретичних знань з умінням застосовувати їх на практиці.

Головним завданням вступного фахового випробування для вступників спеціальності «Початкове навчання» ОКР «Бакалавр» на освітньо-кваліфікаційний рівень «Спеціаліст» є перевірка відповідності рівня підготовки майбутніх фахівців Галузевому стандарту вищої освіти за спеціальністю 6.010102 «Початкове навчання». Державна атестація є свідченням готовності особи, яка на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» здобула повну вищу освіту, спеціальні уміння та знання, достатні для виконання завдань та обов'язків (робіт) певного рівня професійної діяльності.

Програма фахового випробування покликана перевірити рівень фахової компетентності майбутнього вчителя початкової школи, що відповідає його освітньо-кваліфікаційній характеристиці. Вона сприяє виявленню рівня фундаментальної та спеціальної підготовки майбутнього фахівця ОКР «Бакалавр».

Об'єктом оцінювання мають бути структурні компоненти навчальної діяльності, а саме:

— змістовий компонент – знання про об'єкт вивчення (уявлення, поняття, явища тощо, в т.ч. про правила, засоби його перетворення, вимоги до результату; складові та послідовність виконання завдання як одиниці навчальної діяльності і т.д.). Обсяг знань визначений навчальними програмами, державними стандартами;

— операційно-організаційний компонент – дії, способи дій (вміння, навички).

Структура фахового випробування

Структура вступного фахового випробування для спеціальності «Початкове навчання» включає перевірку теоретичних знань та практичних умінь з наступних навчальних дисциплін:

1. педагогіки;
2. методик викладання окремих навчальних предметів початкової школи.

Програмні питання з дисципліни педагогіка сформовані на підставі програмних курсів „вступ до спеціальності”, „загальні основи педагогіки”, „дидактика”, „теорія виховання”, „історія педагогіки”, „основи науково-педагогічних досліджень”.

Програмні питання з методик викладання окремих навчальних предметів початкової школи сформовані на підставі програмних курсів „методика викладання української мови” , „методика викладання математики”, „методика викладання образотворчого мистецтва”, „методика викладання трудового навчання”, „методика викладання курсу „Я і Україна””.

Зразок білета з фахового випробування

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Інститут педагогіки і психології

Білет № 45
для фахового випробування
на спеціальність: «Початкове навчання»

1. Методи науково-педагогічних досліджень у практиці роботи учителя початкових класів. Класифікація та характеристики видів дослідження, структурні компоненти дослідження, їх сутність.
2. Принципи навчання, їх визначення, характеристика та класифікації. Регулятивна роль принципів в організації діяльності вчителя та учнів.
3. Методика опрацювання правил вимови та правопису слів з ненаголошеними [е], [и] у початковій школі за вимогами програми.
4. Час. Методика ознайомлення учнів з мірами часу. Основні задачі на час.

Голова предметної комісії

І.М. Шапошнікова

ПРОГРАМА З ПЕДАГОГІКИ

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ

ТЕМА 1. Вчитель. Його соціальна функція

Функція та завдання вчителя. Професіограма вчителя початкової школи. Сучасні вимоги до професійної підготовки вчителя початкової школи.

ТЕМА 2. Загальні педагогічні поняття. Педагогіка та інші науки

Основні педагогічні поняття: виховання, навчання, розвиток, освіта, самоосвіта та самовиховання. Складові частини педагогіки. Поняття про педагогіку народознавства, народну педагогіку, як її складову частину (етнопедагогіка).

Взаємозв'язок педагогіки з іншими науками.

ТЕМА 3. Методи науково педагогічних досліджень

Методологія і методика педагогічних досліджень.

Групи методів науково-педагогічних досліджень: методи роботи з літературою, методи вивчення досвіду та математичні методи. Характеристика конкретних методів науково-педагогічних досліджень.

ТЕМА 4. Мета і завдання виховання

Поняття про виховання. Сучасне звучання головної мети виховання (у зв'язку з концепцією національної школи згідно Закону України про освіту).

ТЕМА 5. Сутність процесу виховання

Характеристика виховного процесу. Його функції: виховання, самовиховання і перевиховання. Його діалектика і рушійні сили. Найважливіші закономірності виховного процесу.

Принципи виховання як вихідні положення, які визначають зміст, методи і форми організації роботи вихователя.

Принцип народності у вихованні дітей. Уроки народознавства, їх призначення.

Принцип цілеспрямованості виховання.

Зв'язок виховання з працею, активною діяльністю дітей.

Виховання особистості у колективі. Загальне поняття про методику виховання у колективі. Загальне поняття про методику виховання у колективі шляхом створення відповідної атмосфери, формування гуманного стилю взаємовідносин вихованців.

Виховання поваги до особистості у поєднанні із справедливою вимогливістю. Опора на позитивне у вихованців.

Поступовість, послідовність, систематичність виховних впливів.

Всебічний розвиток ініціатив, самодіяльності, творчості самих вихованців.

Відповідність виховання віковим особливостям учнів. Індивідуальний, особистісний підхід до виховання.

Взаємозв'язок всіх сторін у вихованні. Комплексний підхід до виховання.

ТЕМА 6. Методи і форми виховання

Поняття про методи і прийоми виховання, засоби і форми організації виховної роботи.

Різні підходи до класифікації методів виховання. Характеристика окремих груп методів виховання.

Методи формування свідомості: переконання, самонавіювання; можливості їх використання і особливості застосування у початковій школі.

Виховання на позитивних прикладах батьків, вчителів, товаришів, на прикладі національних героїв України, всесвітньо відомих вчених, просвітителів; можливості використання Біблії у роботі з молодшими школярами.

Методи організації діяльності й досвіду суспільної поведінки, вимоги формування і використання суспільної думки дитячого колективу.

Методи стимулювання: нагорода, покарання і вибух.

Методи самовиховання: самосвідомість, самооцінка, самоконтроль, самонавіювання, самокритика.

Класифікація форм організації виховної роботи: за кількістю учасників, за змістом, за основним об'єктом діяльності та ін.

Особистісний підхід у вихованні, індивідуальні форми роботи, методика їх проведення.

ТЕМА 7. Робота з колективом учнів. Традиції взаємодопомоги і суспільного самоуправління в Україні

Теорія колективу у спадщині видатних педагогів. Поняття „колектив”, його ознаки, принцип паралельної дії у працях А.С. Макаренка. Структура колективу: формальна (первісний, загальношкільний колектив, проблеми їх взаємозв'язку), неформальна (наявність мікро груп та їх лідерів). Стосунки у колективі: гуманні, нейтральні, асоціальні, ділові і особисті. Проблеми взаємовідносин колективу і особистості у працях і педагогічній діяльності В.О. Сухомлинського. Вплив сформованого колективу на розвиток особистості: активізація діяльності, духовне взаємозбагачення, досвід моральної поведінки; самовираження, самоутвердження.

Стадії розвитку колективу та роль педагога на кожній із них. Шляхи колективу: висунення перспектив, спільна діяльність дітей: традиції, діалектика вимог педагога; створення активу, організація суспільної думки, гуманного стилю спілкування дітей, тону у колективі.

ТЕМА 8. Розумове виховання, становлення зародків світорозуміння, світосприймання

Мета та завдання розумового виховання.

Допомога вчителю у накопиченні молодшими школярами об'єктивних знань про суспільство, про політичне, економічне та культурне життя країни та всього світу, роз'яснення необхідної термінології, формування політичних, економічних понять, пробудження інтересу до суспільних подій, привчання до систематичного ознайомлення з періодичною пресою.

Поняття про світогляд. Матеріалістичний та ідеалістичний світогляд. Структурні елементи світогляду: думки, погляди, переконання, ідеали. Групи світоглядних ідей, про природу, суспільство, пізнавальність світу, етнічні та естетичні.

Світоглядні уявлення, вірування, що історично склалися у народі України. Методика ознайомлення молодших школярів з традиціями українського народу, з народними святами, звичаями. Педагогічний такт учителя щодо світоглядних понять, думок, які формуються у дітей. Шляхи та засоби розумового виховання дітей.

ТЕМА 9. Моральне виховання

Поняття про мораль. Сучасне уявлення про суть і завдання морального виховання. Психолого-педагогічні основи виховання молодших школярів.

Зміст морального виховання: виховання громадянина України, патріоти своєї Батьківщини (любов до матері, батька, рідної мови, інтерес і повага до національної історії, культури, мистецтва, традицій, національних героїв); виховання любові до праці, повага до людей, праці; виховання поваги до людей інших національностей, їхньої культури, історії, звичаїв; виховання гуманності (доброта, товариство, чуйність, уважність до людей тощо), виховання обережного ставлення до природи; виховання дисциплінованості, почуття відповідальності за свої дії і дії оточуючих. Дисципліна і культура поведінки школярів: мета, завдання, зміст.

Особливості використання у моральному вихованні молодших школярів національної української символіки. Біблія – як засіб морального виховання дітей. Методика її використання у позакласній роботі.

Єдність навчальної і позакласної роботи у моральному вихованні молодших школярів. Методика організації окремих форм морального виховання в позакласній роботі.

ТЕМА 10. Трудове виховання

Система трудового виховання: трудове навчання (з елементами політехнічної освіти) різноманітні види дитячої праці, робота з профорієнтації. Реалізація кожного компоненту системи трудового виховання у початковій школі.

Шляхи трудового виховання, привчання до систематичної праці навчання, праця у позакласній роботі, праця дітей у сім'ї.

Методика організації різних видів трудової діяльності молодших школярів.

ТЕМА 11. Естетичне виховання

Поняття про естетику, естетичне виховання, естетичну культуру. Завдання естетичного виховання, його зв'язок з іншими аспектами виховання особистості.

Засоби естетичного виховання: пізнання, праця, гра, природа, побут, мистецтво, людське спілкування. Головний засіб естетичного виховання молодших школярів – знайомство з культурою народу, традиціями, побутом. Характерні особливості усної народної творчості, народного образотворчого мистецтва України; народні ремесла. Педагогічні умови їх ефективного використання у роботі з дітьми молодшого шкільного віку.

Естетичне виховання у позакласній діяльності. Естетика організації життя учнів. В.О. Сухомлинський про естетичне виховання дітей засобами природи та мистецтва.

Форми роботи з естетичного виховання, естетична освіта, розвиток естетичних почуттів, організація художньо-творчої діяльності дітей. Методика організації різних форм естетичного виховання молодших школярів на традиціях національної культури у досвіді передових учителів України. Естетичне виховання молодших школярів у сім'ї.

ТЕМА 12. Фізичне виховання

Роль фізичного виховання у працях класиків педагогічної думки. Традиції фізичного виховання в історії українського народу. Завдання фізичного виховання та збереження здоров'я дітей.

Засоби фізичного виховання: вправи (гімнастика, ігри, спорт, туризм), природні і гігієнічні фактори, їх використання у досвід передових учителів. Система фізичного виховання, її елементи: уроки фізкультури, фізкультура у режимі шкільного дня; позакласна робота, позашкільна робота з фізичного виховання. Фізичне виховання у сім'ї. Особливості фізичного виховання у літніх пришкільних і заміських таборах.

ТЕМА 13. Вчитель – класний керівник. Робота вчителя з дитячими організаціями: специфіка організації виховної роботи у ГПД

Роль вчителя, його функції у суспільстві. Поняття про професіограму вчителя. Складові педагогічної майстерності. Основні завдання і функції вчителя-вихователя і класного керівника. Специфіка роботи класовода початкових класів з дитячим. Взаємозв'язок у роботі вчителя і вихователя ГПД. Організація роботи груп продовженого дня у школі. Особливості режиму праці і відпочинку у ГПД. Умови ефективного проведення різних форм виховної роботи з дітьми в умовах ГПД. Робота вихователя з батьками учнів.

ТЕМА 14. Виховання дітей у сім'ї, робота школи з сім'єю

Поняття сім'ї та сімейних стосунків. Сімейні традиції українського народу. Сімейні обряди.

Значення сім'ї у вирішенні завдань різнобічного розвитку особистості дитини. Класики вітчизняної педагогіки про загальні умови сімейного виховання, авторитету батьків. (А.С. Макаренко), підготовка батьків до шкільного сімейного виховання дітей (В.О. Сухомлинський). Форми роботи з сім'єю.

ДИДАКТИКА

ТЕМА 15. Предмет і основні поняття дидактики

Дидактика – теорія освіти і навчання. предмет дидактики – змісти, принципи, методи організаційні форми і засоби навчальної діяльності.

Основні поняття дидактики: освіта, навчання, самоосвіта, принципи навчання, методи, засоби і форми організації навчання.

Дидактика і методика викладання окремих навчальних предметів, їх взаємозв'язок.

Завдання дидактики в умовах відродження національної школи (навчання на національній основі з використанням світових досягнень в галузі навчання і виховання, різностороннього розвитку особистості учня).

ТЕМА 16. Суть процесу навчання. Етапи засвоєння знань учнями

Двосторонній характер процесу навчання. Участь учня як суб'єкта і об'єкта процесу навчання. Функції процесу навчання: освітня, виховна і розвиваюча, їх взаємозв'язок.

Протиріччя як рушійні сили процесу навчання. Формування і розвиток позитивних мотивів школярів. Мотиви зовнішні і внутрішні; навчально-пізнавальні і соціальні. Діалектика їх співвідношень у навчальному процесі. Особливості формування позитивної мотивації у шестирічних дітей.

Поняття про процес засвоєння знань: поняття, судження, умозаключення – продукти власної пізнавальної діяльності учнів. Етапи засвоєння знань: формування відповідних навчальних мотивів, ознайомлення зі знаннями, виконання дій учнями, узагальнення, скорочення, автоматизація дій. Види самостійних робіт на кожному етапі.

Рівні засвоєння знань: ознайомлення, відтворення, застосування у звичних умовах, застосування у нових умовах. Роль вчителя на кожному етапі засвоєння знань.

ТЕМА 17. Принципи навчання

Поняття про закономірності процесу навчання.

Принципи навчання - вихідні положення, що визначають діяльність учителя і учнів. Традиційні принципи навчання. Умови успішного використання наочності на уроці.

Принципи науковості навчання. Шляхи забезпечення науковості в початковій школі.

Принцип доступності навчання. Доступність засвоєння знань, формування умінь та навичок. Л.В. Заков і В.В. Давидов про співвідношення принципів науковості і доступності навчання.

Принцип свідомості і активності навчання.

Принцип міцності знань, умінь і навичок

Принцип систематичності і послідовності навчання.

Врахування вікових та особистих особливостей у навчанні. Сучасний підхід до диференціації.

Виховний характер навчання. Співвідношення загальнолюдського та національних цінностей.

Взаємозв'язок принципів навчання.

ТЕМА 18. Зміст освіти

Поняття про зміст освіти, його складові частини: знання, уміння, навички; досвід емоційного ставлення до навколишньої дійсності і своєї діяльності, досвід репродукційної творчої діяльності. Види освіти. Загальна, політехнічна освіта в школі. Зміст освіти – відображення стратегічної мети виховання.

Основні принципи відбору змісту шкільної освіти на сучасному етапі: демократизм, гуманізм є загальнолюдські та національні цінності. Проблеми відповідності змісту освіти віковим можливостям учнів, особливості сприймання, розуміння життєвого досвіду учнів. Широке використання

елементів усної народної творчості як головного засобу навчання молодших школярів. Диференційоване виховання як засіб ефективного оволодіння кожною дитиною необхідними знаннями, вміннями та навичками. Шляхи реалізації диференційованого навчання.

Поняття про навчальні предмети, особливості навчальних предметів у початкових класах. Здійснення між предметних зв'язків у навчанні, створення інтегративних курсів.

Аналіз навчальних планів. Альтернативні навчальні плани. Поняття про навчальні програми. Вимоги до них, структура.

Підручник. Види підручників і навчальних посібників. Вимоги до них: загально педагогічні, методичні, поліграфічні. Розробка нових підручників і навчальних посібників для національної школи України.

ТЕМА 19. Методи навчання

Поняття про методи навчання. Два боки методи навчання. Методи та прийоми навчання. Цікаві прийоми навчання у роботі педагогів новаторів. Різні підходи до класифікації методів навчання: за головним суб'єктом діяльності; за навчальною метою; за логікою викладання, за специфікою навчального предмета та ін. Причини існування безлічі класифікацій методів навчання.

Співвідносна характеристика окремих методів навчання і вимоги, які ставлять до їх виконання у навчальному процесі: пояснення, розповідь, бесіда, робота з підручником; спостереження, демонстрація, ілюстрація, використання ТЗН; вправи та їх види; підготовчі та вступні, пробні та тренувальні, творчі, контрольні (за В.О. Онищуком); практичні, лабораторні та творчі роботи.

Дидактичні ігри. Групи методів навчання за характером пізнавальної активності учнів: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, методи проблемного викладу знань вчителем, частково-пошуковий і дослідницький метод навчання.

Проблеми навчання. Проблемна ситуація та проблемна задача. Рівні проблемності. Оптимальне поєднання пояснювально-ілюстративного та проблемного навчання. Диференційований підхід до учнів у проблемному навчанні. Проблемне навчання у початковій школі. Основи програмованого навчання. машинне і без машинне програмування. Способи програмування: лінійне, розгалужене, змішане. Алгоритмізація навчання. Можливості програмованого навчання у початковій школі. перспективи розвитку і застосування програмованого навчання. Комп'ютеризація навчання.

Порівняльна характеристика методів навчання. Проблема вибору методів навчання, комплексного їх застосування.

ТЕМА 20. Форми організації навчання.

Поняття про організаційні форми навчання. розвиток організаційних форм навчання.

Урок як основна форма організації навчальної діяльності у сучасній школі.

Сучасні вимоги до уроку: дидактичні, організаційні, світоглядні, психологічні, етичні, гігієнічні.

Поняття про структуру уроку (макро- та мікро-), її елементи. Гнучкість, динамічність структури уроку. Поняття про типи уроку і особливості уроку у початковій школі. Інтегровані уроки, нестандартні уроки. Інші форми організації роботи.

Домашня самостійна робота учнів, її види. Специфіка та організація самостійної роботи у ГПД. Етапи самопідготовки та функції вихователя на кожному з них.

Підготовка вчителя до уроку. Перспективна підготовка. Тематичне та поурочне планування навчального матеріалу. Особливості планування та організація уроків у початковій мало комплектній школі. Особливості організації навчальних занять з шестирічними дітьми.

ТЕМА 21. Перевірка та оцінка знань, умінь та навичок учнів

Функції перевірки та оцінки знань, умінь та навичок у школі. Педагогічні вимоги до перевірки знань, умінь та навичок. Види, форми, методи перевірки знань. Критерії якості знань, умінь та навичок у методиках викладання різних предметів у початковій школі. Характеристика бальної системи оцінювання знань.

ШКОЛОЗНАВСТВО

ТЕМА 22. Система народної освіти

Поняття про систему народної освіти. принципи побудови системи народної освіти в Україні. Структура і основні компоненти системи народної освіти. Поняття про альтернативні школи. Нові типи навчальних закладів, ліцеїв, гімназії, коледжі, приватні школи.

ТЕМА 23. Керівництво народною освітою і школою

Поняття про управління як цілеспрямовану діяльність з метою розвитку, удосконалення, впорядкування. Демократизація і гуманізація системи управління народною освітою в Україні. Органи керівництва народною освітою. Внутрішньо шкільне керівництво і контроль. Функції загальноосвітньої конференції, ради школи, методичної ради школи, адміністрації.

ТЕМА 24. Історія розвитку школи і педагогіки України

Виховання у східних слов'ян. Перші зразки педагогічної літератури. Братські школи в Україні. XVI – XVII ст. Київська Академія. Діячі Сімеон Полоцький, Феофан Прокопович, Стефан Яворський та ін. Зразки навчально-педагогічної літератури у XVI-XVII ст. Розвиток педагогічної думки XVII ст. у працях Г.С. Сковороди. Перша половина XIX ст. – педагогічні погляди Т.Г. Шевченка, О.В. Духнович та ідея народності виховання.

Освітня діяльність та педагогічні ідеї українських демократів кінця XIX – початку XXст. І.Я. Франка, П.А. Грабовського, М.М. Коцюбинського, Лесі Українки. Діяльність українських педагогів кінця XIX – початку XXст. Х.Д. Алчевської, Т.Г. Лубенця, Б.Д. Грінченка, С.В. Васильченка та ін.

Радянський період розвитку школи і педагогіки, його характеристика. Педагогічні погляди А.С. Макаренка, В.О. Сухомлинського.

ТЕМА 25. Історія розвитку педагогіки за межами України

Теорії виховання і освіти у працях педагогів-класиків XVII- XIX ст. (Я.А. Коменський. Д. Локк, Ж.-Ж. Руссо, І.Г. Песталоцці, А. Дістервег, Р. Оуен, К.Д. Ушинський Л.М. Толстой).

Напрями у розвитку зарубіжної педагогіки XX століття: теорія Спенсера; громадські виховання і трудова школа у працях Г.Кершенштейнера; теорія вільного виховання Е.Кей, Г. Шаррельмен, М. Монтесорі; теорія нового виховання і нових шкіл – Е.Демолен, С.Френе; експериментальна педагогіка – Д.Лай; вальдорфська школа; сучасні тенденції у розвитку педагогіки.

ПРОГРАМИ З ОКРЕМИХ МЕТОДИК

„Методика викладання курсу „Я і Україна”

1. Аналіз програм курсу „Я і Україна”

Цільове призначення галузі «Людина і світ». Характеристика навчальних планів та трьох програм курсу «Я і Україна», які реалізують зміст даної освітньої галузі. Принципи побудови та структура курсу. Міжпредметні і внутріпредметні зв'язки.

2. Підготовка, організація та методика проведення екскурсій

Екскурсія як форма організації навчання, її місце та значення у процесі навчання молодших школярів природознавству. Підготовка вчителя до екскурсії та методика її проведення. Екскурсійне обладнання. Природоохоронна робота під час екскурсій.

3. Методика формування природничих понять, характеристика понять

Методика формування уявлень про предмети та явища природи. Характеристика природничих понять (зміст і обсяг; одиничні, загальні). Методика формування та розвитку понять (організація чуттєвого сприйняття і т.д). Термінологічна робота. Повторення в процесі викладання курсу «Я і Україна».

4. Організація і методика проведення предметних уроків

Урок як основна форма організації навчання. Дидактична мета, типи предметних уроків. Макро- та мікроструктура предметного уроку. Особливості підбору обладнання. Дослід та його місце у предметних уроках. Орієнтовна тематика предметних уроків з курсу „Я і Україна”.

5. Методика роботи з планом та картою на уроках «Я і Україна»

План і карта як джерело географічних знань. Вивчення топографічного плану місцевості, фізичної карти та карти природних зон України. Відмінність карт для початкової школи від тих, що застосовуються в основній та старшій. Методика вивчення плану місцевості та об'єктів на карті. Робота з контурними картами. Правила показу учнями об'єктів на карті.

6. Аналіз підручників та робочих зошитів з курсу „Я і Україна”

Підручник як основний засіб навчання. Структурні компоненти підручника (текст, позатекстовий компонент) та їх характеристика. Відповідність матеріалу чинних підручників з курсу «Я і Україна» змісту програм. Робочий зошит на друкованій основі та його роль у навчанні учнів курсу «Я і Україна». Типи завдань робочого зошита за рівнями складності. Взаємозв'язок підручника та робочого зошита.

7. Куточок живої природи. Організація та обладнання. Планування роботи і проведення занять

Складові обладнання куточка живої природи. Підбір рослин та тварин, організація догляду за ними. Орієнтовна тематика уроків з використанням обладнання куточка. Проведення позаурочних та позакласних занять з учнями молодших класів у куточку живої природи.

8. Позаурочна робота з «Я і Україна» та її значення

Позаурочна робота молодших школярів з «Я і Україна», її значення. Види позаурочної роботи: домашня робота, робота у природі, в куточку живої природи, на навчально-дослідній ділянці, на географічному майданчику. Фенологічні спостереження, ведення щоденника спостережень.

9. Географічний майданчик. Планування роботи та проведення занять

10 складових обладнання географічного майданчика та їх призначення. Орієнтовна тематика уроків, доцільних для проведення на ГМ. Значення у навчанні природознавству. Методика роботи з молодшими школярами на географічному майданчику.

Методика викладання образотворчого мистецтва в початковій школі

Мета і завдання викладання образотворчого мистецтва у школі на сучасному етапі.

Форми і методи роботи вчителя на заняттях з образотворчого мистецтва. Методи активізації образотворчої діяльності учнів.

Педагогічні умови успішного художньо-творчого розвитку учнів на уроках образотворчого мистецтва.

Основні завдання ознайомлення дітей з творами образотворчого мистецтва.

Формування в учнів знань з основ кольорознавства на уроках образотворчого мистецтва. Методи та прийоми роботи вчителя.

Розвиток в учнів умінь використовувати декоративні та виражальні можливості кольору у власній творчій діяльності.

Навчання учнів відтворенню глибини простору на площині. Вивчення перспективних явищ.

Композиційна діяльність учнів на уроках образотворчого мистецтва.

Вікові особливості. Методи та прийоми навчання.

Розвиток в учнів формотворчих умінь. Засоби видозміни реальних форм та створення фантастичних образів.

Декоративно-прикладна діяльність учнів на уроках образотворчого мистецтва, її значення в художньо-естетичному розвитку дітей.

Використання різноманітних художніх матеріалів, як засіб активізації творчої діяльності школярів.

Організація колективної роботи учнів на уроках образотворчого мистецтва. Види робіт. Матеріали. Вікові особливості організації.

Форми і методи організації естетичного сприймання та оцінювання творів мистецтва і навколишнього.

Роль різноманітних художніх технік у розвитку творчих здібностей учнів.

Освітньо-виховні можливості позакласної роботи з образотворчого мистецтва. Навести приклади можливих видів діяльності школярів.

Методика проведення уроків малювання з натури. Вибір та постановка натури. Послідовність роботи.

Методика малювання умовно-плоских предметів простої і складної форми. Фронтальне і перспективне положення.

Методика зображення предметів об'ємної форми (Граненої та круглої).

Передача об'єму тоном і кольором.

Методика малювання предметів об'ємної форми (циліндричної та комбінованої). Передача об'єму тоном і кольором.

Методика малювання кольоровими матеріалами на уроках образотворчого мистецтва. Вікові особливості їх використання. Технічні прийоми.

Методика проведення уроків декоративного малювання. Складання узорів та орнаменту.

Методика проведення уроків тематичного малювання. Їх можлива тематика. Робота над образами.

Методика зображення представників тваринного світу. Навчально-виховне значення. Вікові особливості.

Методика малювання людини. Портрет. Фігура. Передача руху.

Методика проведення занять ліплення. Матеріали.

**Математика з методикою викладання
в початкових класах**

Методика навчання учнів розв'язування задач на пропорційне ділення.
Тисяча. Методика вивчення нумерації в межах тисячі.

Методика вивчення арифметичних дій додавання та віднімання багатозначних чисел.

Методика вивчення нумерації багатозначних чисел. Таблиця класів і розрядів.

Методика вивчення нумерації чисел в межах 10.

Елементи геометрії в курсі початкової математики.

Поняття величини. Загальні питання ознайомлення учнів початкових класів з величинами і їх вимірювання.

Нерівності (числові і такі, що містять змінну). Методика вивчення нерівностей в початковій школі.

Довжина. Методика ознайомлення учнів з вимірюванням довжин.
Периметр многокутника.

Площа. Методика навчання учнів вимірюванню площі. Палетка.

Алгебраїчна пропедевтика в початковому курсі математики.

Рівняння. Методика вивчення рівнянь в початкових класах.

Методика вивчення арифметичних дій додавання і віднімання в межах 100.

Означення дії множення. Методика вивчення табличного множення і ділення.

Методика вивчення поза табличного множення і ділення.

Методика вивчення ділення багатозначних чисел на одно і двоцифрове число (письмовий прийом)

Методика навчання учнів розв'язування задач (робота над задачею після її розв'язування)

Поняття дії додавання і віднімання. Прості арифметичні задачі на додавання та віднімання, їх види і методика розв'язування.

Методика навчання учнів розв'язування задач (види короткого запису, види запису розв'язку задач), методи розбору задачі

Поняття множення і ділення. Прості задачі на множення і ділення, їх види і методика розв'язування

Зміст початкового курсу математики (аналіз програм)

Поняття дробу. Методика ознайомлення учнів 4 класу з дробами

Маса. Методика ознайомлення учнів з мірами маси

Час. Методика ознайомлення учнів з мірами часу. Основні задачі на час

Методика навчання учнів розв'язуванню задач на пропорційне ділення розв'язування

Методика викладання трудового навчання

Програми з трудового навчання і художньої праці як невід'ємна складова частина особистісно - орієнтованої моделі освіти. .

Мета трудової підготовки учнів 1 - 4 класів та завдання, які розв'язуються в процесі трудового навчання та художньої праці.

Засвоєння політехнічних знань учнями 1 - 4 класів під час роботи з різними матеріалами, ознайомлення з процесом виробництва в цілому.

Сутність політехнічного навчання. Засвоєння знань про матеріали, з якими працюють діти (їх виробництво, властивості, способи обробки, знаряддя праці, якими вони обробляються) під час практичних робіт. Процес виробництва в цілому (конструктор - технолог - робітник).

Формування політехнічних умінь: уміння планувати трудовий процес, організувати робоче місце, проводити операції згинання, різання, монтажу.

Методи та прийоми навчання, планування трудового процесу, організацій робочого місця.

Навчання операцій згинання, різання, монтажу під час роботи з різними матеріалами.

Особливості уроків трудового навчання в порівнянні з іншими навчальними предметами. Структура уроку трудового навчання і характеристика його етапів (на прикладі виготовлення виробів із тканини)

Тема уроку - за вибором студента.

Специфіка проведення уроків трудового навчання в 1 класі. Особливості їх організацій.

Зумовленість специфіки уроків трудового навчання віковими особливостями шестирічних дітей.

Використання ігрових форм навчання, функціональної музики, фізкультхвилинок на уроках в 1 класі.

Методи, прийоми, якими користується учитель під час уроку.

Оцінювання шестирічних першокласників.

Динаміка розвитку конструкторсько - винахідницьких умінь учнів 1-4 класів.

Простежити (за програмою трудового навчання) розвиток конструкторсько - винахідницьких умінь від 1 до 4 класу на прикладі роботи з конструкторами, технічним моделюванням, макетуванням.

Інструктаж в трудовому навчанні. Види інструктажу за часом проведення і захватом учнів. Вимоги до проведення інструктажу. Навести приклад проведення інструктажу на уроці по виготовленню виробів із паперу.

Визначення інструктажу.

Інструктаж вступний, поточний і заключний.

Інструктаж фронтальний, груповий, індивідуальний.

Характеристика інструктажу на прикладі виготовлення виробів із паперу (за вибором студента).

Організація роботи з природними матеріалами. Їх види, заготівля, способи зберігання, підготовка до роботи.

Методика проведення уроку по виготовленню аплікацій із рослинних форм і об'ємних виробів із природних матеріалів.

Природні матеріали органічного і неорганічного походження. Екскурсія в парк, ліс з метою заготівлі природних матеріалів. Правила поведінки учнів під час екскурсії, завдання групам учнів.

Засушування плоских природних матеріалів, зберігання і підготовка до роботи. Методика організації роботи по виготовленню орнаментальних і сюжетних композицій з рослинних форм, а також об'ємних природних матеріалів. Організація уроку по виготовленню виробів із об'ємних природних матеріалів.

Організація роботи по виготовленню виробів із паперу і картону. Методика виготовлення виробів із використанням шаблонів. Методико - ознайомлення учнів 1 класу з виготовленням закладки з візерунком із геометричних форм.

Виробництво, види, властивості паперу, картону.

Інструменти, якими обробляються ці матеріали.

Види шаблонів, правила користування шаблонами.

Фрагмент уроку по виготовленню закладки з візерунком із геометричних форм (за вибором студента).

Особливості роботи з пластичними матеріалами. Обробка глини, пластиліну. Методика організації індивідуальної та колективної роботи по виготовленню виробів із пластичних матеріалів.

Види пластичних матеріалів, які використовуються на уроках праці в початкових класах. Властивості глини, визначення придатності глини до ліплення, очищення глини. Пластилін, його властивості.

Інструменти для обробки глини і пластиліну. Правила особистої гігієни під час роботи з пластичними матеріалами.

Конструктивний і пластичний способи ліплення. Прийоми ліплення. Організація індивідуальної роботи з учнями. Робота в творчих групах.

Методика викладання української мови

Методика викладання мови — педагогічна наука; форми наукових досліджень. Наукові основи методики початкового навчання: психолого-педагогічні основи початкового навчання рідної мови; мовознавчі й літературознавчі відомості в методиці викладання мови.

Принципи, методи і прийоми методики викладання рідної мови.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРАМОТИ

Наукові основи методики навчання грамоти. Педагогічні вимоги до процесу навчання грамоти з урахуванням вікових особливостей дітей.

Короткий історико-критичний огляд методів навчання грамоти. Звуковий аналітико-синтетичний метод К.Ушинського та удосконалення цього методу вченими-методистами. Основні періоди та етапи навчання грамоти за сучасним звуковим аналітико-синтетичним методом.

ДОБУКВАРНИЙ ПЕРІОД НАВЧАННЯ ГРАМОТИ

Основні навчально-виховні завдання добукварного періоду. Розвиток усного мовлення — провідний принцип і мета роботи в добукварний період. Види вправ з розвитку мовлення та мислення. Методика формування в учнів уявлень про слово, речення, розповідь. Методика ознайомлення учнів з фонетичними уявленнями. Методика паралельного застосування прийомів звукового аналізу та звукового синтезу. Моделювання і конструювання звукової та складової будови слів. Прийоми активізації словникового запасу першокласників. Методика ознайомлення учнів з технічними та гігієнічними вимогами успішного формування і розвитку навичок письма. Система підготовчих вправ з письма. Зміст, структура і методика уроків мови в добукварний період.

БУКВАРНИЙ ПЕРІОД НАВЧАННЯ ГРАМОТИ

Етапи букварного періоду та завдання кожного з них. Принцип частотності порядку вивчення букв на сторінках Букваря. Методика ознайомлення учнів з новими звуками та буквами, що їх позначають, з алфавітними назвами літер. Прийоми навчання складового читання. Види аналітико-синтетичних вправ у букварний період, методика їхнього проведення. Методика ознайомлення учнів з різними способами позначення м'якості приголосних. Прийоми розкриття звукового значення букв Я, Ю, Є, ї, Щ та буквосполучень ДЖ, ДЗ.

Принципи побудови тематичних розворотів сторінок Букваря. Способи та види читання, прийоми їхнього розвитку. Прийоми удосконалення мовлення та мислення учнів на змісті навчання, вміщеному в Букварі. Прийоми роботи над предметними та сюжетними малюнками, спрямовані на уточнення і збагачення словникового запасу учнів. Методика проведення словникових і словниково-логічних вправ у букварний період. Прийоми пояснення слів, виразів. Методика роботи над багатозначними словами, синонімами, антонімами, фразеологізмами, прислів'ями, загадками, скоромовками, наявними на сторінках Букваря. Прийоми вироблення в учнів умінь слухати вірші, розповідь, читання вчителя, учнів. Методика роботи над формуванням та удосконаленням умінь відповідати на запитання, будувати речення за опорними словами, за завданням учителя. Прийоми розвитку творчих здібностей, пізнавального інтересу, пізнавальної діяльності, пізнавальної самостійності у роботі над вивченням звуків та букв на їхнє позначення. Методика проведення пропедевтичної роботи над будовою слова, походженням

елі», частинами мови, їхніми граматичними ознаками, елементами синтаксису та пунктуації.

Методика навчання письма в букварний період. Психолого-дидактичні вимоги до навчання письма.

Методика навчання учнів писати нову букву, здійснювати її поєднання у складах, словах; писати слова, речення. Методика виконання вправ на уроках письма з елементами творчості. Структура та методи проведення уроків письма в букварний період. Методика проведення диференційованого читання, самостійної роботи на уроках читання та письма в період навчання грамоти.

Основні завдання букварного періоду навчання грамоти. Методика використання додаткової літератури на уроках навчання грамоти. Програмні вимоги щодо обсягу знань, умінь і навичок, якими мають оволодіти учні на кінець букварного періоду навчання грамоти.

МЕТОДИКА РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ УЧНІВ

Основні методи і прийоми формування в учнів початкових класів елементарних уявлень про: мову як знакову систему; виникнення мов світу; основні функції мови; мовлення як мову в дії, в спілкуванні між людьми; діалогічне та монологічне мовлення; етику мовлення, форми мовлення.

Значення і завдання розвитку усного мовлення. Види вправ з розвитку усного мовлення. Прийоми розвитку етики мовленнєвої поведінки.

"Прийоми виховання в учнів уміння стежити за розвитком думки, виділяти найбільш вагомі слова для відповіді, зауваження, пропозиції, міркування.

Завдання і прийоми розвитку усного монологічного мовлення. Види навчальних монологів.

Методика формування в учнів уявлення про текст, його тему, основну думку, будову, засоби зв'язку речень у тексті.

Прийоми ознайомлення учнів з типами текстів: розповідь, опис, міркування. Прийоми формування в учнів уявлень про стилі українського мовлення. Прийоми розвитку вміння добирати мовні засоби для стилістично диференційованих висловлювань.

Прийоми формування стилістичних умінь і навичок, методика реалізації їх у практичній діяльності молодших школярів. .

ЗВ'ЯЗНЕ МОВЛЕННЯ

ПЕРЕКАЗИ

Переказ як складова частина системи розвитку мовлення молодших школярів. Класифікація переказів за дидактичною метою, типом мовлення, докладністю передачі змісту, місцем виконання.

Методика поетапної підготовки до усного та писемного переказу текстів. Прийоми підготовки до написання переказу.

Шляхи підвищення самостійності та творчої активності учнів у роботі над переказами різних типів.

ТВОРИ

Твір як складова частина системи розвитку мовлення. Класифікація творів за джерелом матеріалу, жанрами, місцем виконання, ступенем участі учнів у складанні тексту, розміром, метою виконання. Прийоми підготовки учнів до написання творів.

Методика роботи над побудовою твору, розкриттям теми, складанням плану. Прийоми використання опорної групи лексики для написання твору.

Методика аналізу учнівських робіт. Мовні помилки, шляхи їхнього подолання, критерії і норми оцінювання учнівських творів, переказів.

Методика роботи над словосполученням і реченням.

Прийоми розвитку умінь правильно виділяти словосполучення як лексико-граматичну єдність з речення та самостійно будувати їх. Методика роботи над типовими помилками у побудові словосполучень шляхи запобігання їм, виправлення, подолання.

Методи і прийоми, які забезпечують систему роботи над елементами синтаксису та пунктуації. Методика розкриття понять: речення, словосполучення, член речення, основа речення, підмет, присудок, головні, другорядні, однорідні члени речення, розділові знаки в реченні.

Прийоми навчання учнів встановлювати смисловий і граматичний зв'язок між словами у реченні. Методика синтаксичного розбору речення.

Методика удосконалення вмінь будувати речення, різні за метою висловлювання — розповідні, питальні, спонукальні.

Прийоми формування в учнів умінь виділяти логічний наголос у реченні відповідно до мети висловлення думки. Методика роботи над виробленням практичних умінь будувати речення з однорідними членами та сполучниками,

Методика роботи над конструктивними і творчими вправами.

Прийоми вироблення умінь складати речення з епітетами, метафорою, порівнянням (без ознайомлення з термінами), з відносно закінченою думкою.

Стилістичні помилки у побудові речень, шляхи їхнього подолання, методика роботи над ними.

МЕТОДИКА КЛАСНОГО ТА ПОЗАКЛАСНОГО ЧИТАННЯ

МЕТОДИКА КЛАСНОГО ЧИТАННЯ

Виховне освітньо-пізнавальне значення читання в початкових класах. Короткий історико-критичний огляд методів класного читання. Внесок українських методистів і педагогів початку ХХ ст. у розвиток методики читання.

Читання як вид мовленнєвої діяльності. Методика проведення голосного та мовчазного читання. Співвідношення цих двох видів читання в початкових класах.

Прийоми розвитку та удосконалення якостей читання. Критерії виявлення свідомого читання. Прийоми роботи, спрямовані на усвідомлення змісту прочитаного.

Вимоги до правильного читання, умови його забезпечення. Прийоми запобігання типовим помилкам і методика виправлення їх у роботі над літературними жанрами.

Прийоми удосконалення швидкості читання, критерії його вимірювання та умови розвитку. Прийоми формування та удосконалення виразного читання, дидактичні умови його забезпечення.

Етапи роботи над художнім твором. Основні завдання етапу первинного та вторинного синтезу. Етап глибокого аналізу твору, його основні завдання. Прийоми розвитку пізнавального інтересу на уроках читання у роботі над різноманітними літературними жанрами (художнє оповідання, казка, вірш, байка, науково-популярна стаття, нарис, усна народна творчість). Прийоми розвитку логічного мислення на уроках читання. Методика розвитку творчих здібностей молодших школярів у роботі над літературними жанрами. Методика розвитку вмінь ставити запитання, спрямовані на встановлення причинно-наслідкових зв'язків у розвитку сюжету, мотивів поведінки, дій, переживань героїв, визначення їхніх головних рис характеру, розкриття композиції твору; аналіз зображувальних засобів і особливостей мови персонажів у єдності з розкриттям змісту та оцінкою поведінки героїв; з'ясування ставлення автора до зображених у творі подій.

Види, прийоми роботи, що передують читанню літературних творів для підготовки учнів до їхнього сприймання.

Методика проведення словникової роботи, прийоми розкриття лексичного значення слів.

Прийоми використання народної творчості, вміщеної на сторінках читанок, стосовно змісту виучуваного тексту.

Методика опрацювання тексту за планом: малюнковим, поширеним, стислим, деформованим, цитатним.

Методика опрацювання народних та авторських казок відповідно до їхніх тематичних особливостей.

Методика вивчення байок, прийоми розкриття та усвідомлення алегорії, моралі, художніх образів, мовних засобів.

Методика вивчення віршів з урахуванням їхніх видових і змістових особливостей.

Методика опрацювання науково-популярної статті та нарису. Види наочності на уроках читання, методика її використання.

Структура уроків читання на вивчення нового матеріалу та узагальнення знань. Засоби підвищення їхньої ефективності.

МЕТОДИКА ПОЗАКЛАСНОГО ЧИТАННЯ

Завдання та організація позакласного читання в початкових класах. Форми керівництва позакласним читанням. Три етапи формування читацької самостійності учнів, завдання кожного з них. Види уроків позакласного читання, їхній зміст та основні завдання. Облік і оцінка знань з позакласного читання.

МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ФОНЕТИКИ, СЛОВОТВОРУ, ГРАМАТИКИ, ОРФОГРАФІЇ ТА ЛЕКСИКОЛОПІЇ

МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ФОНЕТИКИ ТА ГРАФІКИ

Методика вивчення фонетики у тісному взаємозв'язку з орфоепією та графікою. Методика повторення фонетичних знань, набутих учнями в період навчання грамоти. Методика розкриття взаємозв'язку в знаннях фонетики і графіки, орфоепії та орфографії. Прийоми, які активізують розумову діяльність молодших школярів у роботі над фонетичним матеріалом.

МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ СЛОВОТВОРУ

Методика ознайомлення з елементами словотворення. Значення і завдання роботи над морфемною будовою слова. Прийоми розкриття понять: споріднені слова, основа слова, закінчення, корінь, префікс, суфікс, спільнокореневі слова.

Методика пояснення ролі морфем у вираженні лексичного та граматичного значення слів. Методика часткового та повного морфемного аналізу слів, його зв'язок зі звуко-буквеним, орфографічним і словотворчим аналізом.

МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ГРАМАТИКИ

Значення граматичних знань для засвоєння орфографії. Обсяг знань з граматики, принцип розташування граматичного матеріалу за роками навчання. Методичні умови, що забезпечують засвоєння граматичних понять, види граматичних вправ. Прийоми, що активізують засвоєння граматичних умінь.

Методика формування у молодших школярів уявлень про частини мови на основі встановлення їхньої семантики, граматичних ознак і синтаксичної ролі. Методи та прийоми, які забезпечують систему логічної роботи над іменником, прикметником, дієсловом. Методика часткового та повного морфологічного аналізу слів.

МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ОРФОГРАФІЇ

Методика опрацювання орфографічних правил, дидактичні умови їхнього засвоєння.

Види орфографічних вправ, методика їхнього проведення.

Диктанти, їхні види, методика проведення, оцінювання. Методика опрацювання помилок, виявлених у диктантах. Облік помилок, методика роботи над їхнім подоланням.

Методика використання різних видів наочності, роздаткового матеріалу, диференційованих завдань у роботі над вивченням орфографії.

МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ЛЕКСИКОЛОГІЇ

Прийоми збагачення активного словникового запасу учнів. Методика використання міжпредметного змісту навчання на уроках рідної мови. Прийоми одночасного ознайомлення з лексикологічними відомостями та лексичним значенням слова.

Прийоми практичного ознайомлення молодших школярів з найуживанішими синонімами, антонімами, багатозначними словами, поширеними омонімами, фразеологічними одиницями.

Види лексичних вправ, методика їхнього виконання.

Методика організації позакласної роботи з мови в початкових класах, спрямованої на розвиток образного мовлення. Види позакласної роботи, методика її проведення.

КРИТЕРІЇ

оцінювання відповідей абітурієнтів Інституту педагогіки та психології
на вступному фаховому випробуванні з „Педагогіки та методик викладання навчальних предметів початкової школи”

<i>Рівень</i>	<i>Кількісна характеристика рівня</i>	<i>Характеристика відповідей абітурієнта</i>	
		<i>на питання теоретичного змісту</i>	<i>на питання практичного змісту</i>
Низький	100-123 бали	Абітурієнт не усвідомлює змісту питання білету, тому його відповідь не має безпосереднього відношення до поставленого питання. Наявна повна відсутність уміння міркувати.	Наявні комплексні кваліфікаційні вміння не дозволяють продемонструвати успішне виконання основних функцій вчителя початкової школи. При розв'язанні педагогічних задач дії характеризуються нестійкістю, неусвідомленістю. Виконання завдань прикладного характеру відбувається без розуміння сутності педагогічного процесу, шляхом проб та помилок.
Задовільний	124-149 балів	Відповіді на питання білету носять фрагментарний характер, характеризуються відтворенням знань на рівні запам'ятовування. Абітурієнт поверхово володіє умінням міркувати, його відповіді супроводжуються другорядними міркуваннями, які інколи не мають безпосереднього відношення до змісту запитання.	Володіння педагогічними вміннями не є комплексними, відсутнє теоретичне обґрунтування обраного способу вирішення конкретних завдань (або отриманих результатів), не завжди вміло поєднуються знання та вміння під час розв'язання задач педагогічного змісту.
Достатній	150-174 балів	У відповідях на питання білету допускаються деякі неточності або помилки не принципового характеру. Абітурієнт демонструє розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу властивостей. Помітне прагнення абітурієнта логічно розмірковувати при відповіді на питання білета.	Сформовані комплексні кваліфікаційні вміння дозволяють продемонструвати успішне виконання функцій вчителя початкової школи. При розв'язання педагогічних задач дії характеризуються стійкістю, усвідомленістю, професійною та педагогічною доцільністю, однак містять окремі неточності і незначні помилки.
Високий	175-200 балів	Абітурієнт дає повну і розгорнуту відповідь на питання білету. Його відповіді свідчать про розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу закономірностей, характеризуються логічністю і послідовністю суджень, без включення випадкових і випадання істотних з них.	Під час вирішення педагогічних ситуацій та завдань прикладного спрямування абітурієнти виявляють глибоку усвідомленість педагогічних дій, правильність і оригінальність застосування способу їх виконання та здатність до його теоретичного обґрунтування, що дозволяє успішно виконувати функції вчителя початкової школи.